

Den Mand, man har kaldt Grundlovens Fader — det var jo afdøde Biskop Monrad — plejede, naar han talte om den almindelige Valgret, at udtrykke sig paa den jævne Maade, som alene er egen for den sande Storhed og Overlegenhed. „Jeg har“, sagde han, „altid været af den Mening, at naar en Mand er god nok til at dø for sit Land, er han ogsaa god nok til at leve for det.“ Men se De, i dette Udtryk „god nok til at leve for det“ ligger en Opfattelse af Valgretten, som er Menigmands Adelsmærke. Men nu vil jeg spørge, hvad bliver der af Adelsmærket, i det Øjeblik man reducerer Mennesket til at være Led i et Valgmaskineri? Hvad bliver der af Personligheden, naar den gøres til en af „Knaernerne, der knirke i Verdenshjulet, som for alt skal virke?“ Jeg har altid næret en varm Interesse, jeg kan sige Hengivenhed og Ærbødighed for den almindelige Valgret, netop fordi den er Menigmands Adelsmærke, hvis Ide man ikke maa krænke ved Indførelse af hemmelig Afstemning; og naar jeg har gjort det saa langt tilbage, som min politiske Bevidsthed rækker, er det af den Grund, at den almindelige Valgret for mig er den eneste Maade, hvorpaa det i politisk Henseende er muligt at faa Personligheden og Ansvarfølelsen frem i Befolkningen. Der gives ingen anden virksom Maade. Vi have her i Landet med de særegne Befolkningsforhold, som her gøre sig gældende, særdeles gunstige Betingelser for at drage hvert eneste Menneske i Landet ind i det offentlige Liv, med Ansvarfølelse, med Interesse og med Kærlighed, saaledes at de som Enkeltmænd frit kunne knytte sig sammen, som deres Anskuelse og Interesse byde dem det. Hvad vilde man sige, hvis man indførte hemmelig Afstemning her i denne Sal og om det foreliggende Lovforslag? Vilde det ikke være at stræbe lige hen imod det tilfældige og ansvarløse? Men naar Vælgerne stemme paa en Rigsdagsmand, efter at denne har udtalt sit Program, kan det ikke nægtes, at der deri ligger noget hen imod — jeg siger udtrykkelig noget hen imod — at de med det samme stemme i det mindste om Principerne af de Lovforslag, som komme til at foreligge. Derfor er hemmelig Afstemning stridende mod det parlamentariske Livs Krav, det er undergravende og ødelæggende for det i Længden.

Men fra mange Sider gøres det nu gældende, at Forholdene have udviklet sig saaledes, at den jævne Mand ikke frit kan udøve sin Valgret, og at det bliver nødvendigt, ja, at det er en „retfærdig“ Sag

at gaa til Indførelsen af hemmelig Afstemning. Jeg indrømmer, at dette er en alvorlig Sag og kan derfor ikke andet end tage den alvorlig. Men, siger jeg, da det nu saaledes hævdes, at man ikke frit kan udøve sin Valgret, og derfor skal indføre hemmelig Afstemning, saa vil jeg ikke sætte min Mening haardt imod Tingets Flertals eller mod Landstingets Mening. Det, jeg har villet med disse Ord, er kun at redde min fri Overbevisning. Med den i Behold kan jeg unnlade at stemme *imod* Forslaget — stemme *for*, det kan og vil jeg ikke.

N. Jensen: Ja, naar jeg har ønsket at knytte et Par Bemærkninger til det foreliggende Lovforslag, er det ikke, fordi jeg har forandret mit Standpunkt over for denne Sag. Jeg har stemt for et lignende Forslag, saa ofte det har været fremme her i Tinget, og jeg agter ogsaa at stemme for det foreliggende. Jeg antager, at ærede Medlemmer i alt væsentligt kunne være enige med den sidste ærede Taler i en hel Del af de Betragtninger, han kom med, og ogsaa kunne være enige om, at de Mænd, der vare med til at vedtage Danmarks Riges Grundlov, saa paa det samme Forhold med det samme ideale Blik som den sidste ærede Taler. Jeg for mit personlige Vedkommende gaar heller ikke med til Indførelsen af hemmelig Afstemning, fordi jeg ønsker den fremfor den, vi nu have; nej, tværtimod, jeg vilde holde mest af, om det var saaledes, at hver enkelt Vælger kunde stemme som han havde Lyst, uden at der blev øvet Tryk paa ham. Men desværre have de 50 Aar, der ere forløbne, siden Grundloven gaves, nøksom vist, at der er blevet øvet mange forskellige Slags Tryk, og det er netop derfor, at man vil forsøge, om man ikke ved Indførelsen af hemmelig Afstemning kunde forhindre, at dette gentog sig. Jeg er altsaa, som jeg tidligere har udtalt, gaet med til at fremme denne Sag som et nødvendigt Onde. Men naar det nu er udtalt af Venner af det foreliggende Forslag, navnlig af det ærede Medlem for Københavns 11te Valgkreds (S. Olsen) og det ærede Medlem for Maribo Amts 3dje Valgkreds (Rørdam), at man burde tage det foreliggende Lovforslag i den Skikkelse, hvori det nu er kommet fra Landstinget, for ikke at risikere ved at foretage Forandringer, at der ikke kommer noget ud af det, maa jeg udtale, at jeg nærer ikke den Frygt, som er udtalt af disse tvende Medlemmer. Hvis jeg gjorde dette, vilde min Stilling maaske ogsaa blive en anden over for eventuelle Ændringer.